

Ein cyf/Our ref JH-/10435/21

Jenny Rathbone AS a Delyth Jewell AS
Cadeiryddion
Senedd Cymru

Government.Committee.Business@llyw.cymru

10 Medi 2021

Annwyl Jenny & Delyth,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 20 Awst, ar ran y ddau bwyllgor Senedd, ynghylch yr argyfwng dyngarol yn Affganistan a'r gefnogaeth sy'n cael ei darparu gan Lywodraeth Cymru i'r ffoaduriaid.

Ar 26 Awst, cyhoeddais Ddatganiad Ysgrifenedig yn nodi'r hyn yr oeddem yn ei wybod a beth oedd ein camau nesaf o ran cefnogi'r rhai a achubir o Affganistan. Gallwch ddarllen mwy yn y ddolen isod;

[Datganiad Ysgrifenedig: Ymateb penodol Cymru i'r sefyllfa yn Affganistan \(26 Awst 2021\) | LLYW.CYMRU](#)

Rwyf hefyd yn bwriadu annerch y Senedd yr wythnos nesaf i roi diweddariad pellach ar ein gwaith hyd yma. Mae Cymru yn Genedl Noddfa a rhaid inni wneud popeth sy'n bosibl i sicrhau bod cyfieithwyr Affganistan, ffoaduriaid a'u teuluoedd yn cael croeso cynnes ac yn gallu integreiddio'n effeithiol yn ein cymunedau.

Rydym yn gweithio'n agos gyda Swyddfa Gartref Llywodraeth y DU, awdurdodau lleol Cymru ac eraill i sicrhau bod digon o lety a bod y cymorth integreiddio priodol yn cael ei roi ar waith. Bythefnos yn ôl, cyfarfu Prif Weinidog Cymru a minnau, a buom yn gwrandao ar randdeiliaid allweddol ledled Cymru, gan gynnwys cynrychiolwyr y gymuned Affgan, er mwyn ystyried sut y gallwn gydweithio i ddarparu'r cymorth gorau posibl i'r rhai sy'n ffoi o Affganistan. Bydd y gwaith hwn yn parhau dros yr wythnosau nesaf.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Jane.Hutt@llyw.cymru
Correspondence.Jane.Hutt@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Faint o ffoaduriaid Affganistan rydych chi'n rhagweld y byddant yn cael noddfa yng Nghymru ac a oes amserlen ar gyfer eu hadsefydlu?

Mae'n bwysig nodi bod dau gynllun yn cael eu datblygu sydd â meini prawf cymhwysedd gwahanol. Mae Polisi Adleoli a Chynorthwyo Affganiaid (ARAP) yn darparu llety a chymorth i'r rhai a weithiodd yn uniongyrchol ochr yn ochr â Lluoedd Arfog Prydain yn Affganistan. Yn annibynnol ar hynny, mae Llywodraeth y DU wedi cyhoeddi Cynllun i Adsefydlu Dinasyddion Affganistan (ACRS), ond nid yw union hyd a lled y cynllun hwn wedi'i ddiffinio eto. Dim ond y Polisi Adleoli a Chynorthwyo Affganiaid sydd ar waith ar hyn o bryd ac, er y gellid dweud bod y teuluoedd sy'n cyrraedd yn ofni, yn rhesymol felly, y byddent wedi cael eu herlid pe baent wedi aros mewn Affganistan a reolir gan y Taliban (diffiniad y Cenhedloedd Unedig o ffoadur), nid yw Llywodraeth y DU yn rhoi 'statws ffoadur' i'r bobl hyn.

Rydym ar ddeall bod tua 8,000 o bobl wedi cyrraedd y DU sy'n gymwys o dan Bolisi Adleoli a Chynorthwyo Affganiaid, ac mae Llywodraeth y DU hefyd wedi cyhoeddi y bydd 5,000 o bobl y flwyddyn yn cael cymorth o dan y Cynllun i Adsefydlu Dinasyddion Affganistan. Rydym am i Gymru chwarae rhan lawn yn y ddau gynllun hyn, ac mae pob awdurdod lleol yng Nghymru wedi addo rhoi cymorth. Fel yn achos y rhan fwyaf o brosiectau lleoli ceiswyr lloches ac adsefydlu ffoaduriaid, bydd Cymru yn ceisio ymgorffori ein hymrwymiad i fod yn Genedl Noddfa drwy o leiaf gadw at ein targed ar sail ein canran o'r boblogaeth o'r DU, sef 4.7%, ac os yw'n bosibl, rhagori ar hynny. Mae hyn yn golygu o leiaf 611 o unigolion o fewn 12 mis cyntaf y cynlluniau. Ar hyn o bryd, nid yw'n bosibl rhoi ffigurau manylach o ran faint rydym yn bwriadu eu hadsefydlu fel cenedl.

Mae'n bwysig nodi bod holl awdurdodau lleol Cymru wedi cefnogi teuluoedd o dan y cynllun i adsefydlu pobl o Syria a oedd yn agored i niwed, ac mae ein hardaloedd lleoli ceiswyr lloches wedi bod ymhlith y rheini sydd wedi cefnogi'r nifer uchaf o geiswyr lloches y pen ers blynyddoedd lawer. Mae Cymru wedi ymrwymo i'w gweledigaeth i fod yn Genedl Noddfa, a dim ond diffyg safleoedd digonol fydd yn cyfyngu arnom yn hyn o beth.

Mae'r gwaith adsefydlu eisoes wedi dechrau yng Nghymru, a bydd y gwaith cychwynnol i adleoli teuluoedd sy'n gymwys o dan Bolisi Adleoli a Chynorthwyo Affganiaid yn parhau drwy gydol mis Medi. Bydd yr amserlen ar gyfer adsefydlu carfan y Cynllun i Adsefydlu Dinasyddion Affganistan yn dibynnu ar benderfyniadau Llywodraeth y DU o ran pryd i roi'r cynllun ar waith.

Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o ddigonolrwydd y trefniadau llety ar gyfer ffoaduriaid sy'n cyrraedd y DU, yn enwedig yng ngoleuni marwolaeth drasig plentyn o Affganistan yn Sheffield ym mis Awst?

Fe wnaeth marwolaeth drasig Mahammed Munib Majeedi, 5 oed, ar 18 Awst ein sobri a'n hatgoffa o'r angen i wneud yn siwr bod trefniadau llety dros dro yn cael eu hystyried yn ofalus a bod y risgiau mor isel â phosibl. Rydym wedi gweithio'n agos gyda'n holl bartneriaid dros yr wythnosau diwethaf i geisio sicrhau safonau llety a fydd yn darparu cymorth dros dro o ansawdd da i deuluoedd. Ar 16 Awst, ysgrifennais at Ysgrifennydd Gwladol y DU dros Gymunedau, Tai a Llywodraeth Leol i egluro y byddai angen cydsyniad Gweinidogion Cymru a'r awdurdod lleol perthnasol er mwyn defnyddio gwestai yng Nghymru. Yn anffodus, rydym yn ymwybodol bod un gwesty wedi'i gaffael yng Nghymru heb geisio cydsyniad y naill na'r llall. Rydym yn gweithio'n gyflym i asesu digonolrwydd y trefniadau cymorth yn y lleoliad hwn, ac yn gweithio gyda phartneriaid i roi'r cymorth sydd ei angen ar waith.

A yw Llywodraeth Cymru yn siwr ei bod am gael yr arian ychwanegol sydd ei angen gan Lywodraeth y DU, fel y soniwyd yn eich sylwadau i'r BBC?

Rydym wedi ysgrifennu at Lywodraeth y DU i addo helpu mewn unrhyw ffordd y gallwn ac i geisio eglurder ar frys ar nifer o faterion pwysig, o gyllid canlyniadol posibl ar gyfer iechyd ac addysg, i drefniadau cynllunio llety wrth gefn, i hyd a lled y cynllun newydd i adsefydlu dinasyddion Affganistan a'r cymorth a ddarperir. Rwyf hefyd wedi codi'r materion hyn yn uniongyrchol gyda Gweinidogion Llywodraeth y DU yng nghyfarfodydd diweddar y Pedair Gwlad, ond nid ydym eto wedi cael ymatebion boddhaol i'n hymholiadau. Ar 6 Medi, ymrwymodd Prif Weinidog y DU yn Nhŷ'r Cyffredin i ysgrifennu at y Gweinyddiaethau Datganoledig yn nodi manylion y cyllid a fydd ar gael yng Nghymru, ac rydym yn aros am y llythyr hwnnw.

Pa drefniadau sy'n cael eu gwneud ar gyfer uwchgynhadledd pedair gwlad y DU, a gadarnhawyd gan Brif Weinidog y DU i Senedd y DU ar 18 Awst?

Ar 27 Awst, es i gyfarfod y Pedair Gwlad, dan gadeiryddiaeth Canghellor Dugiaeth Caerhirfryn, Michael Gove AS. Codais y pryderon a fynegwyd gan aelodau o gymuned Affganiaid Cymru am yr ymdrechion i achub pobl o Affganistan a'r pryderon am ddiogelwch eu teuluoedd, pwysais am i swyddogion Llywodraeth Cymru gael bod yn rhan o'r gwaith o lunio cynlluniau newydd, a gofynnais am eglurder ar frys ar nifer o faterion.

Cynhaliwyd ail gyfarfod o'r Pedair Gwlad ar 6 Medi gyda Gweinidog Adsefydlu Affganiaid newydd y DU, Victoria Atkins AS, i roi gwybodaeth am ddatblygiadau diweddar. Ymrwymwyd i ymgysylltiad pellach â'r Gweinyddiaethau Datganoledig, ond nid yw ein swyddogion wedi bod yn rhan go iawn o'r gwaith o lunio'r cynlluniau hyn eto. Nodwn hefyd fod Prif Weinidog y DU wedi ymrwymo i gyfarfod â chynrychiolwyr Llywodraeth Cymru yn ystod ei ddatganiad i Senedd y DU ar 6 Medi.

Faint o awdurdodau lleol yng Nghymru sydd wedi cynnig cymorth, ac a allwch roi manylion am y mathau o gymorth a gynigir gan bob awdurdod lleol?

Mae pob awdurdod lleol yng Nghymru wedi addo cefnogi'r cynlluniau hyn, ac mae gwaith ar y gweill i sicrhau bod yr addewidion yn troi'n gynigion cadarn o ran safleoedd cyn gynted ag y bo'n ymarferol. Mae tua hanner ein hawdurdodau lleol eisoes wedi croesawu o leiaf un teulu o Affganistan o dan y cynlluniau hyn, a byddant yn gweithio'n ofalus i sefydlu'r pecyn cymorth ehangach sydd ei angen – fel y maent wedi'i wneud cystal o dan y cynllun i adsefydlu pobl o Syria a oedd yn agored i niwed. Mae'n werth nodi hefyd y bydd ein hardaloedd lleoli ceiswyr lloches hefyd yn cefnogi llawer mwy o Affganiaid yn eu hardaloedd, ac maent wedi gwneud hynny'n gyson drwy gydol y gwrthdaro yn Affganistan.

Mae'n destun balchder mawr bod pob awdurdod lleol yng Nghymru wedi ymrwymo i gefnogi gwladolion Affganistan. Mae gan Gymru draddodiad hir o gefnogi'r rhai sy'n ceisio noddfa, a byddwn yn parhau â'r traddodiad hwnnw o dan y cynlluniau newydd hyn.

Sut mae cynlluniau i gefnogi ffoaduriaid Affganistan yn cymharu â'r cymorth a gynigiwyd i ffoaduriaid o Syria yn 2015?

Nid ydym eto wedi derbyn unrhyw fanylion pendant gan Lywodraeth y DU ynghylch sut y bydd y Cynllun i Adsefydlu Dinasyddion Affganistan yn gweithio. Rydym wedi pwysu ar Lywodraeth y DU i ddilyn yr un trefniadau ag yn achos y cynllun i adsefydlu pobl o Syria a oedd yn agored i niwed, i bob pwrpas, o ran lefel ariannu a dull gweithredu.

Rydym hefyd wedi gofyn i Lywodraeth y DU ystyried y Cynllun i Adsefydlu Dinasyddion Affganistan yn rhan o Gynllun Adsefydlu'r DU (a elwir hefyd yn Rhaglen Adsefydlu Bydeang) yr oedd awdurdodau lleol Cymru eisoes wedi ymrwymo i'w gefnogi. Bwriad Cynllun Adsefydlu'r DU oedd darparu cynllun mwy generig ac ymatebol i sicrhau bod modd cynnig llwybr diogel a chyfreithiol uniongyrchol i noddfa i ddiodefswyr argyfwng mewn unrhyw ran

o'r byd. Gallai sefydlu cynllun arall eto olygu bod yn rhaid i awdurdodau lleol lywio prosesau democrataidd o'r newydd cyn y gellir cynnig lleoliadau.

Beth yw barn Llywodraeth Cymru ar y meini prawf cymhwysedd ar gyfer cymorth blaenoriaethol i ffoaduriaid Affganistan ac a ydych yn cefnogi safbwynt Llywodraeth y DU i roi blaenoriaeth i fenywod a merched?

Rwyf eisoes wedi pwysu ar Lywodraeth y DU i sicrhau bod y cynllun sydd newydd ei gyhoeddi i adsefydlu dinasyddion Affganistan yn rhoi ystyriaeth arbennig i ba mor agored i niwed yw menywod, plant (gan gynnwys bechgyn), unigolion LHDTG+, lleiafrifoedd crefyddol ac ethnig (gan gynnwys pobl Hazara), a'r rhai sydd ag aelodau o'r teulu sydd eisoes yn byw yn y DU. Yn anochel, o ystyried cwmpas y Cynllun (yn helpu 5,000 o bobl y flwyddyn) a nifer y rhai sydd efallai yn ofni erledigaeth gan y Taliban, mae'n debygol y bydd angen meini prawf cymhwysedd llai pendant i sicrhau y gellir cefnogi'r rhai sydd yn y perygl mwyaf. Rydym am i Lywodraeth y DU ymgysylltu â ni ynghylch hyn, a cheisio hefyd gyngor a chefnogaeth Uchel Gomisiynydd y Cenhedloedd Unedig dros Ffoaduriaid.

Yn gywir,

Jane Hutt AS

Y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol